

УДК 316.6

Танкушина Л.В.¹, Віхляєва Я.Є.²

¹ студ. гр. СН-211 НУ «Запорізька політехніка»

² старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ КОНСУЛЬТУВАННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ НАСЕЛЕННЯ

Консультавання – це технологія, яка широко застосовується в соціальній роботі для орієнтації громадян, окремих осіб, сімей, груп і громад через надання вказівок щодо альтернативних форм допомоги і забезпечення необхідною інформацією. Консультація – це процес взаємодії між двома або більше особами, під час якого консультант, застосовуючи спеціалізовані знання та навички, надає клієнту професійну підтримку у вирішенні актуальних проблем чи життєвих труднощів. Правові підстави для надання послуги консультавання визначаються Державним стандартом соціальної послуги консультавання, а також іншими нормативно-правовими актами, що регламентують соціальну роботу в Україні.

Консультавання в соціальній роботі є важливим механізмом допомоги різним категоріям населення. Підхід до кожної групи залежить від їхніх специфічних потреб, соціального статусу, життєвих обставин та психологічного стану. До прикладу, важливим є сімейне консультавання – це консультавання отримувачів соціальної послуги, що перебувають у родинних стосунках або проживають однією сім'єю. На відміну від індивідуального консультавання, при сімейному консультаванні соціальний працівник працює з сім'єю в цілому, вибудовує консультативний процес за етапами: від індивідуального консультавання окремих членів сім'ї до проведення спільної зустрічі. Консультавання військовослужбовців та внутрішньо переміщених осіб набуває особливої важливості, оскільки ці групи населення пережили значні випробування, спричинені війною. Такий тип підтримки допомагає ветеранам долати не лише соціальні та економічні, але й психологічні наслідки бойових дій. У роботі з ветеранами важливу роль відіграє щире розуміння їхніх переживань

та терпляче ставлення. Військовослужбовці та їхні родини часто стикаються зі стресом, тривогою та депресією, тому соціальні працівники надають їм індивідуальні й групові консультації, проводять тренінги, спрямовані на розвиток стресостійкості та адаптацію до мирного життя. Важливою складовою соціальної підтримки є надання вичерпної інформації про доступні соціальні послуги, пільги та програми допомоги. Зокрема це можуть бути питання працевлаштування, освітніх можливостей та медичного забезпечення, що сприяє швидшій інтеграції військових та їхніх сімей у мирне суспільство. Крім того, важливою є робота з людьми, які мають наркотичну та алкогольну залежність. Консультації в цій сфері охоплює первинну профілактику наркоманії, що здебільшого проводиться без участі правоохоронних органів.

Консультації в соціальній роботі – це не лише надання рекомендацій, а й активна допомога у вирішенні актуальних проблем клієнта. Кожна категорія населення має свої специфічні потреби, а ефективність роботи залежить від розуміння проблеми, професійного підходу та емпатії.

Отже, консультування є ключовим елементом соціальної роботи, оскільки дозволяє надавати індивідуалізовану допомогу різним категоріям населення. Воно охоплює широкий спектр ситуацій — від підтримки сімей до роботи з ветеранами, внутрішньо переміщеними особами, людьми із залежностями тощо. Ефективність консультування залежить від здатності соціального працівника враховувати особисті обставини клієнта, соціальний статус і психологічний стан. Успішне консультування передбачає не лише надання інформації чи порад, а й глибоке розуміння потреб клієнта, емпатії та побудову довірливого діалогу. Особливої ваги набуває підтримка осіб, що постраждали внаслідок війни, для яких консультації стають інструментом відновлення психологічної рівноваги та соціальної адаптації. Водночас, при роботі з людьми із залежностями, важливо забезпечити ранню профілактику та доступ до фахової допомоги без упередженого ставлення. Таким чином, консультування у соціальній сфері є не просто інструментом допомоги, а необхідною умовою для ефективного реагування на соціальні виклики.